

loči dosti od unega iz 16. stoletja, in oni, kateri so ravno naša stara slovenska pisma 16. stoletja brali, bodo vedeli, da se jezik sploh ni toliko preuredil, da bi se mogoče govoriti o novi iznajdbi današnjega slovenskega jezika. Laž je tedaj trditi, da je naš slovenski jezik novo iznajden jezik, laž je pa tudi trditi, da slovenski narod ne ume tega jezika; le nekoliko je v tem resnice, namreč toliko, kolikor je je tudi v tej zadevi pri nemškem narodu. Prosim vas, gospôda moja, dajte štajarskemu ali koroškemu nemškemu kmetu v roke nemški državni zakonik, dajte mu ga prebrati, in potem ga prašajte, koliko da od tega ume? (Velik nepokoj in smeh na levi. Klici: „tako je!“ na desnici.) Odgovoril vam bode, da ga ne ume. (Še večji nepokoj in smeh na levi. Klici: „prav gotovo tako! na desnici — predsednik zvonil.“) Da, gospôda moja, jaz še celó trdim, da se nahaja mnogo nemških uradnih, vzlasti sodniških, odlokov, katerih tudi marsikteri izobražen Nemec ne ume. (Veselo. Klici na levi: „Slaba pisava.“) Nam advokatom pridejo od sodnij odloki taki v roke, da prebravši jih sami sebe prašamo, kaj da hočejo reči.

Sicer pa ni po vse resnica, da je slovenskemu narodu slovenski jezik neumljiv, če tudi je res, da vsak vsega ne razume. V dokaz tega se na nič družega ne sklicujem, kakor na neko društvo v Celovcu, katero izdaja dobre ljudske knjige v slovenskem jeziku. (Smeh na levi.) Vse te ljudske knjige so pisane v vaši „novo iznajdeni“ slovenščini; vse te knjige, ktere obsegajo vsako leto 80 do 100 tiskanih pól in se med ude razdeljujejo vsako leto, in ali veste, gospôda moja, koliko udov šteje to društvo danes med majhnim slovenskim narodom? 18.000 udov, kateri bukve tega društva v 80—100 tiskanih polah dobivajo, beró in razposojujejo drugim, kateri nimajo pomočkov, da bi k društvu pristopili kot udje.

Gospod predgovornik je dalje rekel, da ustanovniku vseučilišča graškega pred 300 leti se gotovo še sanjalo ni, da bi se kdaj tú kaj učilo v slovenskem jeziku. Pritrdim temu, gospôda moja, a tudi o tem se mu ni sanjalo, da se bode učilo v nemškem jeziku, kajti takrat se je učilo v latinskem jeziku, in to je bilo prav obema narodoma, ki sta na Štajarskem prebivala, Nemcem kakor Slovencem. V tem oziru tedaj g. predgovornik ni resnice govoril. (Prav dobro! na desnici.)

Gospod predgovornik je tudi govoril o „slovenskem kraljestvu“. On sicer izraza „kraljestvo“ ni rabil, rabil ga pa je v zadnji debati nek drug poslanec štajarski. Tako preobračanje besede „kraljestvo“ pelje očividno k sumljivi zmoti. O slovenskem „kraljestvu“ se ni nikdar in nikjer govorilo. Mnogovrstni sklepi v več kot 12 taborih zahtevajo le to, da slovenski narod želi na ustavni poti združen biti v eno administrativno celoto. To je želja, katero izreči slovenski narod pravico ima, — ktera je popolnoma lojalna, ker vsi mi Slovenci prebivamo v avstrijskem cesarstvu, in ker, če to željo izrekujemo, se ne vzdigujemo zoper državo. Da so take želje dan danes množijo, se ne smemo čuditi, vzlasti če še slišimo take misli, kakor smo jih slišali danes iz ust nekega zastopnika deželnega zbora štajarskega. Ne nam naj se pripisuje, da hočemo južni del Štajarskega na-se potegniti, marveč pomisli naj se, da štajarskega Slovenca odbija nemški Štajarc s tem, da mu ne privoši popolnoma narodnih pravic. (Dobro! prav dobro! na desnici.)

Gospôda moja! ostaja mi zdaj le še končno opazko gospôda predgovornika ob kratkem pojasniti. On je rekel, da teoretično pripoznava mojo resolucijo, da pa vendar ne vidi, kako da bi se praktično (djansko) izpeljala. Evo, gospôda moja! (k levi obrnjen) če ste z gospodom predgovornikom svoje (leve) strani soglasni,

da priznavate, da je moj predlog teoretično veljaven, dajte vladi skrbeti za djansko izpeljavo. (Smeh na levi in v sredini. — Dobro! na desnici.) Pokazalo se bode, ali se dá djansko izpeljati ali ne; skušnja bode učila. Porok sem vam, da se dá djansko izpeljati. (Pohvala na desnici.)

23. junij 1871.

Po mnogo dneh brezsolčnih je sprejela
Narava vendar prvi žar poletja,
Kateri toliko obeta cvetja
Da jej iz misli zgine prejšnost vela.

Premila se hvaležnosti je vnela
In klicala iz daljnega zavetja
Si slavca, ki je po sladkosti petja
Oznani, da nezmerno je vesela.

Človeštvo radovalo se preblago
Je ž njo, vsaj trdna ju edini vez,
In z materjo je srečno dete drago.

Smehljale vse so zvezde se nebes,
In praznoval prijetno mu premago
S plameni svojimi je stari kres.

Lujiza Pesjakova.

Dopisi.

Iz Hrvaškega 22. junija. — Pred nekoliko časom, kmalu potem, ko je bila v državnem zboru razprava o vojaški granici ter sta dva Slovenca govorila o tej reči: dr. Costa zagovarjajoč pravico bratinskih nam graničarov, da sami o svoji osodi odločujejo, in dr. Miklošič (v gosposki zbornici), da ni potreba žumberške in marijin-dolske granice s Kranjsko vezati, — bil je dopis v „Slov. Narodu“, ki je svetoval Slovencem in deželnemu zboru kranjskemu, ne navduševati se za lanski predlog poslanca Savinscheg-a, naj bi Kranjska svoje zgodovinske pravice na te dele granice reklamirala. Oni nasvet v „Slov. Nar.“ je bil podpiran s to mislijo, da nam Slovencem, ki želimo doiti do jugoslovanskega zedinjenja, mora do tega stati, da nikjer ne žalimo narodnega prava samodoločbe in jugoslovanske sloge. Hrvaški narodni listi so bili ta slovenski glas z zadovoljstvom sprejeli. In vidi se zdaj, da oni dopisnik „Slov. Nar.“ ni krivo sodil, ako je mislil in rekel, da Žumberčani sami nečejo odtrgati se od drugih graničarov, temuč hočejo isto osodo deliti ž njimi: zedinjeni biti s Hrvaško.

Št. 71. „Branika“ prinaša namreč protest, kterege so starešino in prvaki v Žumberku podpisali in na c. kr. vojno ministerstvo poslali, in v katerem se protivijo, da bi pripadli h Kranjski. Za tem protestom sledi v istem broji „Br.“ dopis iz Žumberka, ki pripoveduje, da je bila lanska agitacija za zedinjenje s Kranjsko vsa od g. Savinscheg-a in od metliških c. kr. uradnikov narejena, a ne narodna želja. Nam Slovencem pak dopisnik in pošiljalec omenjenega protesta tako-le govori:

„Jedno rodoljubnoj našoj braći slovenskoj u obće a metličkoj i u okolišu na pose. Valjda vi braćo i sami znate, da naš protest nije upravljen na našega kralja zato, jer predamo od vas, ili možebit za to, jer bi nam s vami zazorno (neljubo) bilo sdruženje. Vi ste jugoslavenska jednokrvna braća naša, vi ste krv od krvi naše i obratno, obadva smo moguće grane velikoga stabla slavenskoga. Naše totalno sdruženje želi svatko, jer to duh vremena zahtieva, jer se srodna

braća u nevolji i tugi kao i u radosti i klikovanju snači moraju. Vi ni sami ne želite krnjiti trojedne kraljevine več da kako možete, još bi ju popunili. A što mi proti vašim nemškutarom moramo se boriti, koj nas kane tobože vam darovati, znajte, da im nisu čiste namjere, i da njim najmanje na srcu leži cjelokupnost Slovence, i da tu plemenitu ideu zovu slovenskim fanatizmom. Odbite sve, što od njih dolazi — jer su sebičnjaci — nerade u vaš prilog več u svoj. Recite im: „timeo Danaos et dona ferentes!“ — To naše sloge i bratinske ljubavi lje pomutiti neće, a onaj koj je na to računao — učinio je račun bez krčmara“.

Jaz mislim, da so to poštene besede, in sem preverjen, da se jim bode večina kranjskega deželnega zbora, v kateri so možje vneti za slovansko slogo, ravno tako pošteno odzvala, tem bolj ker vidimo, da so tu ravno ustavoverni Nemci najbolj navduševali se kranjske pravice, ktere sicer povsod teptajo, „varovati“.

V ostalem moramo povedati, da so simpatije Hrvatov do nas Slovencev in naše politične borbe vedno živejše. Razdor, kterege so v absolutističnih časih naši vzajemni protivniki med nami delati skušali ter prizadevali si, da bi Slovenec mrzil „Hrvata“, a Hrvat z besedo „Kranjac“ tujca nazivljaj, je izginil iz inteligencije in iz naroda. In videli boste, da se bode v prihodnjem deželnem saboru hrvaškem čula beseda tudi za nas Slovence.

Koroško. Iz Celovca. (*Spomenica*) v zadnjem listu „Novic“ omenjena, ki jo je politično društvo „Trdnjava“ izročilo c. k. ministerstvu znotranjih zadev, se glasi tako-le:

„Nas Slovencev je poldrugi milijon. Govorimo in pišemo vsi ravno tisti jezik, in bivamo vkup, nepretrgano; družih narodov namreč ni med nami razun kakih 25.000 Kočevarjev na Kranjskem. Nas je tedaj lepo število, bili bi močni in krepki sami od sebe, pa žalibog, razdeljeni smo po 6 kronovinah: po Koroškem, Štajarskem, Kranjskem, Goriškem, Tržaškem in Isterskem; spadamo pod šest deželnih vlad ter imamo šest deželnih zborov. Pa ne samo to nam je na veliko škodo, tudi napeni, da ne rečemo krivični volilni red je kriv, da smo Slovenci po vseh onih kronovinah, razun Kranjskega, v deželnih zbora v manjšini in da ne moremo priti do svojega: doseči svoje pravice. Koroška dežela ima nekaj nad 300.000 prebivalcev; dobro tretjino izmed njih, 120.000 namreč nas je Slovencev. Pa kaj pomaga, slovenski kraji so se tako čudno pritaknili k nemškemu sodnijskim in volilnim okrajem, da je na Koroškem le en sam volilen okraj ostal čisto slovenski, namreč Velikovški, sestavljen iz teh sodnijskih okrajev: Velikovec, Kapla, Pliberk in Doberlaves. Sodnijski okraji: Celovec, Belak in Št. Mohor so se napčno sestavili iz slovenskih in nemških občin (krajev). Čisto slovenski sodnijski okraj Borovlje je s slovensko-nemškim okrajem Celovec in s čisto nemškim okrajem Trg vkup v enem volilnem okraji. Čisto slovenski sodnijski okraj Rožak je s slovensko-nemškim okrajem Belak in s trdo nemškim okrajem Paternion spet v enem volilnem okraji. Naposled so Slovenci slovensko-nemških sodnijskih okrajev: Mohor in Trbiž in čisto slovenski sodnijski okraj Podkloster s trdo nemškim sodnijskim okrajem Kotiče vkup v enem volilnem okraji.

(Konec prihodnjič.)

Trst 22. junija. (*V seji mestnega odbora 10. t. m.*) je bil na dnevnem redu med drugim tudi predlog rodoljubnega našega poslanca g. Nabergoj-a o slovenskem jeziku v ljudski šoli. Komaj je prišel ta predlog na vrsto, kar skoči, kakor od sršenov pičen, na noge grozoviti renegat in naš lastni okoličanski rojak, še menda huji od Dežmana, dr. Frluga, in začne

tako sramotno grditi svoj narod, da ga sam predsednik opominja in svari, naj ne žali naroda. Al vse to ga ne vkroti! Napenja se z lažnjivimi frazami dokazati, da nas Slovencev še $\frac{9}{10}$ v okolici ni, in da to ni slovenski jezik, ki ga govorimo, nego le sodrga jezikov. Protestiral je zoper Nabergojev predlog in kričal, da je to izdaja panslavistična, da magistrat ne sme temu predlogu nobene podpore dati, da slovenskega jezika niti v okolici niti v mestu ni potreba itd.!! — Al vprašam dr. Frlugo: je li njemu potreben, da si ž njim od ubozega slovenskega kmeta svoj kruhek služi? Tak, kdor psuje narod svoj in izdaja kri svojo, obsojen je že pred svetom. Zato ga brez daljih besedi prepuščamo tej ostru, a pravični sodbi!

Národní okoličan.

Iz Trsta 19. junija. (*Čitalnica Rojanska*) je v svoji „besedi“ 18. dne t. m. z veliko pohvalo ponavljala igro „Dobro jutro“. Gospodičine in gospodje so skušali drug drugega prekositi. Slava jim! Da je bil oder pri tej igri primerno dekoriran, se imamo zahvaliti društvenemu tajniku gosp. Dolinarju, ki je regisér, slikar in voditelj iger ob enem in si največ prizadeva, da čitalnica vkljub finančnim in materialnim zaprekam veselo napreduje. Hvala iskrenemu rodoljubu!

Jadranski.

Iz Gorice 22. junija. — Kaj neki so si morali misliti gg. duhovni s kmetov, sosebno stareji, pa tudi drugi gospodje*), ki so bili sinoči pri besedi, ktero so napravili papeževi petindvajsetletnici na čast gg. bogoslovci v tukajšnjem centralnem semenišči! So se li časi spremenili, ali ne? Prostorna obednica je bila spremenjena v gledališče s prav ličnim odrom. Po vseh oknih so bili prezorni napisi v staro- in novoslovenskem, hrvaškem, italijanskem in nad in za odrom v latinskem, grškem in hebrejskem jeziku. Papežovo podobo na odru so obdajale zvezde pomenjajoče naj imenitniše čine njegovega papeževanja; spodej napis „crux de cruce“. Pred začetkom besede je gosp. ravnatelj ogovoril kn. nadškofa po latinski in prosil za blagoslov; ginljiv trenutek! — Program je kazal teh-le 14 toček: 1. „Dolenski stopaj“ za gosli in violon, zložil H.-s. 2. „Vvodni govor“ latinski. (Govoril g. Carli.) 3. „Exultate“ zbor z godbo. 4. „Prvaštvo papežovo in njegova nezmotljivost“, govor slovenski. (Govoril g. Videc.) 5. „Peter ti si skala“, samospev za tenor, gosli, violon in violon. 6. „Adagio“, za gosli in violon; zložil Haydn. 7. „Slava Pija IX.“, govor italijanski. (Govoril gosp. Grego.) 8. „Inno di Mentana.“ 9. „Sonate“ za glasovir; zložil Jan. Nep. Humel. 10. „Koliko je stanovitnost papežev cerkvi koristila“, govor hrvaški. (Govoril g. Spinčić.) 11. „Kdo je mar?“ Besede Koseskega, napev dr. B. Ipavčev. 12. „Miserere“ iz opere „Trovatore“, zložil Verdi. 13. „Pobratimija“, zbor z baritonom in tenor-solom; zložil A. Hribar. 14. „Žive podobe“, vmes godba. Izvrševati so ga pomagali semeniščnim bogoslovcem štiri frančiškani, Dolenci, od katerih izvira tudi „Dolenski stopaj“ in sonet (besede in kompozicija) „Peter, ti si skala“. V nadroben popis vsega se ne morem spuščati, zamolčati pa vendar ne smem, kar danes od ust do ust gre, da venec lepega večera je odnesel hrvaški govornik J. Spinčić (iz tržaške škofije). To vam je bila mila, sladka, krasna hrvaščina, tekoča z zgovornih ustnic jako prikupljivega mladenča. Takega ploskanja, Bogme, nisem še nikdar slišal, kakor med in po tem govoru, dasi je tudi sicer in posebno pri 12. in 13. točki bilo gromovito. Veseli me, da so bili pričujoči nekteri gospodje, kteri slovanskega napredka še nočejo priznati

*) Povablencev se je vdeležilo svečanosti čez 300; bogoslovcev in domačih gospodov prednikov čez 100.

in katerih specifično katoliški plajšč ni še dovolj širok, da bi našla pod njim zavetje tudi hčerka slovenščina. Kak razloček n. pr. med svečanostjo 16. t. m. v malem semenišču in sinočno! Tu v jeziškem oziru vse kakor v propagandi v Rimu ob sv. 3. kraljih, tam — — —. Toda nočem kaliti veselja z nepravčasno kritiko. Po tem, kar so vredniki one slavnosti (od 16. jun.) včeraj slišali, smemo zanašati se, da s časom spregledajo, da naših ljudi denar ni samo za to, kar oni ž njim delajo. — Žive podobe (točka 14.) so kazale a) sv. Alojzija z 2 angeljema; b) vero, upanje, ljubezen. To je bilo kaj krasnega! — Prvostolnemu proštu, baronu C. vsi z dlanom in srcem pritrjujemo, da je g. ravnatelj, msgr. Hrastu (v ital. jeziku) zahvalo izrekel in „eviva“ zagnal — kajti le pod takim vodstvom je mogoče napraviti, kar smo včeraj občudovali. Spodobilo bi se pa tudi bilo, da bi se bil še poprej svojega soseda (na desni) spomnil! — Kakor je središčnemu primorskemu zavodu primerno, imela je vsa svečanost prevagovavno slovanski značaj, vsaj Lahov vseh škofij je samo kakih 20–25 v semenišču. — Pred in med besedo so došli telegrami od bogoslovcev v Trstu, Ljubljani in Mariboru, ktere je vodja v lat. jeziku razglašal. — H koncu naj dopolnim opis nenavadne te slavnosti še s tem, da je bilo do- in popoldne svečano opravilo v domači cerkvi, ktere nismo še nikoli tako lepo s preprogami, cveticami in (lat.) napismi ozaljšane videli. — Naj večja čast za vse raznovertne naprave gre neki četrtoletniku gosp. Fr. Videc-u, ktere ga okus in iznajdenost sta vse hvale vredna.

Iz Dobropolj 18. junija.*) Šolsko predstojništvo in županijske tukajšnje fare si štejejo v veselo dolžnost, očitno izgovoriti iskreno zahvalo sl. odboru kmetijske družbe za lepi dar murbenih in sadnih dreves in divjakov, ki ga je tujajšnji šolski in soseskine drevesnici nakloniti blagovolil. Drevesnica še le lani ustanovljena in jako primerno poleg ceste in tikoma šole ležeča, slehernemu dopada, in po tej obdaritvi je že zdaj ne samo šolarjem temuč tudi gospodarjem v lep izgled ter jih vnema za umno toliko koristno sadjorejo, ki je bila do zdaj tu le preveč zanemarjena. Gotovo bo s časom soseskam v mnogo korist. Toraj še enkrat za ta koristni dar: Bog plati! —

Iz Postojne 22. rožnika. — Tudi v Postojni se je obhajala 25letnica sv. očeta papeža Pija IX. s posebno slovesnostjo. Pokazali so tržani postojnski, pa tudi cela okolica, da čislajo veliko več sivega starčka, najvišega poglavarja katoliške cerkve, nego ono poganstvo, ki pod sleparskim imenom „liberalizma“ dandanes zvonec nosi med nemčurji. Ker vem, da „Novicam“ za obširne popise prostora manjka, naj le na kratko povem, da poleg cerkvene svečanosti je v nedeljo zvečer sviral godba gori in doli po trgu, za ktero so šli tukajšnji „Sokoli“, spremljani z lampjoni v narodnih barvah, ki so naposled papeževo himno pred farovžem peli. Po celem trgu je bila prostovoljna krasna osvečava. Najodličnejše je bila razsvitljena hiša gosp. župana Lavrenčič-a, v kateri je tudi čitalnica; med mnogimi transparenti na tej hiši je bil eden posebno lep z besedami:

Pij IX.!

Tebi danes donijo slave,

Namestnik Petra, cerkve prave!

Odlikaval se je tudi farovž s neštevilnimi lučicami; z raznimi transparenti so okinčali in krasno razsvetlili svoje hiše gospodje: Gaspari, Ditrih, Mislej in še drugi. V vsaki še tako majhni kočici je na oknu lučica gorela. Le „neka domača gospá“ in še 15 družih, ktere

*) Po naključbi zakasnjeno.

nemškutarija in modrost Zimmermannova zveličujete, so okna svojih stanovališč trdno zatvorili, ter svetu po tej temoti naznanjali, da rep nosijo oni brezverski koteriji, ki v „Tagblattu“ moli svojega molika! Da ljudstvo naše o taki neslani demonstraciji ni prijaznih opazek delalo, lahko verjamete.

Iz Kranja 24. junija. (Gorenska hranilnica. Razsvitljava. Baron Anton Zois.) Med tem, ko na Českem in Moravskem skoraj ni mesta, kjer bi ne bilo kake hranilnice, ki ljudem daje priliko prihranjeni denar nalagati in v potrebi za nizke obresti (činže) na pósito dobiti, je do zdaj v kranjske deželi le ena hranilnica, ki na hipoteke denar posojuje, in še ta kaže se, kakor skušnje poslednjega leta pričajo, mnogokrat v svojem gospodarstvu tako pristranska, da se je vže davno izbudila želja, vsaj na Gorenskem ustanoviti še drug enak zavod. Danes Vam naznanjam veselo novico, da ta vsestranska želja se bode kmalu vresničila, kajti preteklo sredo dopoldne zbralo se je v naši čitalnični dvorani iz Škofjeloke, Tržiča, Kranja in bližnje njegove okolice mnogo domorodcev raznega stanu v ta namen, da ustanovijo tako, posebno Gorencem koristno napravo. V tem zboru, kteremu je predsedoval deželni poslanec in posestnik gosp. Leopold Jugovic, so se z nekterimi premembami potrdila pravila (štature) hranilnične, ki jih je načrtal začasni odbor. Oglasilo se je med nazočimi koj 30, da pristopijo društvu kot ustanovniki in prevzamejo po §. 3. pravil potrebno poroštvo v znesku 20.000 gold. za vloženi denar in obresti, dokler hranilnica svoje lastne založnine nima. Nadjamo se zdaj, da sl. c. k. vlada, kterej so se pravila že izročila v potrjenje, obče koristnemu zavodu ne stavi nobenih zaprek, temveč jih kmalu potrdi, da društvo plodonosno svoje delovanje pričeti more. *) — Pri tej priliki naj še omenim, da se je tudi naš starodavni Kranj vdeležil razsvitljave v spomin 25letne vlade Pija IX. Vdeležilo se je celo mesto razun peščice „nezmotljivih naših liberalcev“, kterih okna so bila prav tako temna, kakor mrzla so njihova srca za pravice naroda slovenskega. Videti je bilo mnogo okusnih transparentov in iz čitalničnega poslopja, kakor pri vas v Ljubljani, vihrale so národne zastave. — Naj konečno še očitno zahvalo izrečem velečastitemu gosp. baronu Antonu Zois-u, ki je tudi našim gimnazijalcem podaril 10 iztisov vélikega nemško-slovenskega slovarja in je tako zopet pokazal, da ga po vsej pravici imenuje narod slovenski svojega mecena. Bog ga nam hrani še mnogo let!

Iz Ljubljane. — Kakor smo že zadnjič povedali in danes v „Oglasniku Novic“ oklicuje deželni odbor, neha prihodnjo saboto najdenšnica v Ljubljani. Deželni odbor je za potrebno spoznal pismo (okrožnico) razposlati vsem županom na Kranjskem, v kterem jim na srce poklada, kako naj se ravnaajo, da se doseže dvojni namen, ki ga je deželni zbor Kranjski pred očmi imel, ko je sklenil postaviti, da ostane sicer porodnišnica, v kateri utegnejo nezakonske ženske otroke poroditi, a da neha najdenšnica, to je tista naprava, po kateri so se nezakonski otroci skozi 10 let redili na stroške deželne, to je, na stroške davkov. Dvojni namen, smo rekli: en namen je namreč ta, da oče in mati pred vsem skrbita za svojega otroka, ali v

*) Mi radostno pozdravljamo to kmetijstvu in obrtnijstvu prekoristno napravo in iz srca kličemo „dobro srečo“ rodoljubom v Kranji, ki so prvi djansko dovršili, kar je društvo „Slovenija“ že večkrat živo priporočalo. Naj bi za Kranjem stopili zdaj tudi za Dolénsko Novomesto in stopila tudi Postojna za Notranjsko, ker potreba je očitna in korist velika!

revščini obojih tista soseska, kjer je mati domá, ne pa druge soseske in njeni prebivalci; s tem se deželi prihranijo silni stroški (kakih 60.000 gld. na leto). Drug namen pa jeta, da se ovira razuzdanost in oživlja materna in očetovska ljubezen; dozda se je nečistosti le potuha dajala: gospod ali hlapec sta otroka naredila, zapeljana ženska ga je nesla v špital in se ga je otresla v najdenšnici; nihče roditeljev se ni brigal za ubogo dete; davki drugih ljudi so ga morali rediti. Temu bode zdaj po večletnem prizadevanji deželnega zbora konec. Celo okrožnico do županov, ki se na prošnjo deželnega odbora po prečastitem škofijstvu razpošlje tudi vsem fajmoštrom po deželi, da so na pomoč vredbi te važne reči, prinesó „Novice“ drugi pot.

— Deželna komisija za povzdigo konjereje na Kranjskem je sklenila, da delitev premij za žebice, kobile in žbeta po pravilih, ki so jih „Novice“ v zadnjem listu oklicale, bode 11. dne septembra (kimovca) v Postojni, 18. dne v Mokronogu in 25. dne v Kranji. Natančni oklic se razglasi kmalu tudi v „Oglasniku Novic“.

— Gosp. dr. Pavkar je dobil baron Codellijevo korarstvo v Ljubljani, gosp. bistrški dekan Grašič pa cesarsko korarstvo v Novem mestu.

— (C. k. deželna sodnija) je včeraj v glasoviti Domenigovi pravdi oklicala to-le razsodbo: Andrej Domenig je obsojen na 6 let težke ječe, žena njegova Emilija na 2 leti, brat njegov Jožef tudi na 2 leti; Janez Schmidl pa je bil — ne kriv spoznan. Vsi obsojeni so se koj pritožili na višo sodnijo, al tudi državni pravdnik se je pritožil, da Schmiedel je nedolžen spoznan, za ktere ga je — v soglasji z obilnimi glasovi jaynega mnenja — predlagal kazen 4 let.

— (Šolarčki mestne Št. Jakobske šole) so preteklo soboto imeli vesel dan. Radovali so se celi dan pod vodstvom svojih prijaznih učiteljev pod milim nebom na Rožniku, Drenikovem vrhu in naposled v Šiški pri Žibertu, kjer so dobro kosilce imeli, peli in deklamovali. Mali Krmavnar je posebno z govorom v spomin Vodniku pokazal bistro svojo glavico, pa tudi drugi so se lepo obnašali. Veseli so naposled romali na vrt gosp. župana viteza Gariboldi-a, ki jih je preprijazno sprejel, in odtod domú. — Taki izleti niso le veselice mladini, temuč tudi koristni, ker učitelji imajo lepo priliko medpotoma kazati jej različno rastlinstvo in rudninstvo, domače goré po imenu itd.

— (Kdor želi kako srečko dobiti) iz srečkanja pri izložbi učiteljskih pripomočkov v Zagrebu, o kateri so „Novice“ že govorile, naj se oglasi pri blagajniku čitalničnem gosp. Kremžarji. Po 1 gold. jih ima 100 na ponudbo.

— (Poberki iz časnikov.) „Tagblatt“, ki je o čestitanjem papeževe 25letnice s svojimi lažmi na taki sramoti ostal, da se sami njegovi pajdaši čudijo, da more kdo tako strašno lagati v obličje ljudi, ki so videli razsvitljeno Ljubljano, je s znano tolovajsko surovostjo napadel dr. Bleiweis-a zato, da so „Novice“ listu z „obrito svinsko glavo“ levite brale. Dr. Bleiweis je, kolikor je nam znano, vselej vesel, če ga „Tagblatt“ s svojim blatom omeče, ker mu je to znamenje, da so mu „Novice“ do živega segle. Če pa „Tagblatt“ potem, ko je kakih 15 prav svinsko-surovih vrst napisal, ki jih ne beremo v nobenem listu, se še ponaša, da ne more „in die Gosse der Gemeinheit hinabsteigen“, je to prav taka, kakor je pri pijancih navada, ki se pridušajo, da niso pijani, čeravno iz njih smrdi žganje in vino in komaj na nogah še stojijo!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Zbornica poslancev je dognala, kakor smo zadnjič povedali, državni proračun za letošnje leto; ne briga nas tedaj nič več, kar zdaj še dela ta „državni“ zbor. Le to nas še zanima, kaj bode sklenil zarad tistih 60 milijonov gold., ki jih ministerstvo zahteva, da ž njimi poplača letošnje primanjstvo (deficit) s tem, da za toliko izdá obligacij (dolžnih pisem). Večina „ustavoverska“ finančnega odseka je že sklenila, naj zbornica poslancev za zdaj ne dovoli tega posojila; s tem hoče ministerstvo prisiliti, da v jeseni spet skliče državni zbor in da pleše, kakor ustavoverci godejo. Radovedni smo tedaj le še, kako se bode zvršila ta pravda.

Sliši se, da po končanem zboru se bode delovanje ministerstva začelo in da bode deželam dalo, kar jim na administrativni poti po svoji moči dati more. „Zukunft“ trdi, da se ministerstvo marljivo pogaja s Moravani in Čehi, da bi se dosegla sprava ž njimi; dozda ta sprava ni še dognana, al upati je, da se dožene. Zarad tega pa je strašen krik in hrup v taboru ustavoverskem, a tudi zarad tega, da je Hohenwart neki deputaciji rekel, da se razuzdanosti časnikarski morajo pristriči perutnice. „Politik“ pa prav posebno povdarja potrebo, in to tudi je naša misel, da vse nič ne pomaga, dokler ministerstvo ne iztrebi njemu in národnim pravicam protivne birokracije (uradnikov), kajti ona je Avstriji največa ovira in nesreča. Proč s takimi, iz cesarske kase plačanimi uradniki, ki so dosegli notranjega miru le na poti!

Hrvaško. — Začetek deželnega zbora je preložen na 20. septembra. Andrassy hoče s tem časa več dobiti, da bi mlin tekkel po magjarski vodi.

Vabilo na naročbo „Novic“.

Častiti naši naročniki, ki so naročeni le za prvo polovico letošnjega leta, in tudi drugi prijatelji našega lista, ki dozda niso bili naročeni na-nj, naj se podvizajo z naročilom, da dobivajo brž prve liste julija meseca po redu.

Casi so tako važni, da morebiti še nikoli tako. Treba je slovenskemu narodu vodil in poduka, da napredujemo v duševnem, materijalnem, narodnem in političnem oziru. Za vse to skrbijo „Novice“, ki dosledno delajo na obširnem tem polji že mnogo let, v borbi za resnico in pravico neprestrašljive. Cena „Novicam“ je:

za pol leta	po pošti pošiljanim	2 gold. 20 kr.
za „ „	v tiskarnici prejemanim	1 „ 80 „
za četrť leta	po pošti pošiljanim	1 „ 15 „
za „ „	v tiskarnici prejemanim	— „ 90 „

Naročnina se pošilja najpripravniše in najcenejše po poštnih nakaznicah v Ljubljano na Breg Blaznikovi založnici.